

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний транспортний університет
Освітня програма	42085 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська)
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	035 Філологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

02.12.2021 р.

Справа № 1661/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Лиман Ігор Ігорович – головуєчий,
Шабанова Юлія Олександрівна,
Снитко Олена Степанівна,
Сминтина Олена Валентинівна,
Серебрянська Ірина Миколаївна,
Попович Василь Михайлович,
Півненко Володимир Юрійович,
Мойсієнко Віктор Михайлович,
Колесник Олена Сергіївна,
Єсипенко Надія Григорівна,
Дейнеко Іван Андрійович,
Гуз Анатолій Михайлович,
Виткалов Сергій Володимирович,
Александрова Олена Станіславівна,
Луцак Світлана Миколаївна,

за участі запрошених осіб:

Гришук Олександр Казимирович, проректор з навчальної роботи – представник ЗВО,
Шевчук Леся Олексіївна – гарант ОП,
Поворознюк Роксолана Владиславівна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний транспортний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	42085
Назва ОП	Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 15, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі ОПП сформульовані з урахуванням вимог Статуту НТУ (2016, <https://bit.ly/3Gog5iC>), Концепції діяльності НТУ (2013 р., <https://bit.ly/3aLGKRw>), Стратегії розвитку НТУ на 2019-2025р оки (2019, <https://bit.ly/3BNhwhE>), Стратегії інтернаціоналізації НТУ (2018, <https://bit.ly/3BRcr7T>).

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Існує практика залучення здобувачів до удосконалення ОПП шляхом опитувань; роботодавці беруть участь у вихначенні цілей ОПП шляхом анкетувань й участі в засіданнях кафедри, проте у звіті ЕГ зазначено, що на фокусній зустрічі здобувачі не дали ствердної відповіді щодо надання пропозицій по ОПП, що акредитується.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Діюча ОП не прив'язана до регіональної специфіки, а готує спеціалістів широкого профілю, придатних до працевлаштування як в Україні, так і за кордоном. НТУ підтримує тісні зв'язки з НПУ ім. М. Драгоманова (позитивний досвід проведення студентських конкурсів з перекладу), НАУ та УДПУ ім. П. Тичини. У Відомостях самооцінювання зазначено, що досвід іноземних освітніх програм перемаймає під час стажувань викладачів за ОПП у закордонних ЗВО і відображаються у розробці освітніх компонентів ОПП.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Освітня програма частково надає можливість здобувачам вищої освіти досягти РН, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія другого (магістерського) рівня вищої освіти (затвердженого МОН України 20 червня 2019 року за № 871). Зокрема, РН 1 "Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення", РН7 "Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці" та РН8 "Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства" згідно Матриці в ОПП досягаються виключно за допомогою ОКЗ 3 "Історія перекладу". Ознайомлення із силабусом ОКЗ 3 не виявило забезпечення набуття зазначених вище РН1,7 і 8. РН 2 "Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами" згідно Матриці в ОПП досягається через ОКП2 "Комунікативні стратегії другої іноземної мови (німецька)", ОКП3 "Перекладацькі німецькомовні студії", ОКП4 "Теорія міжкультурної комунікації" та Виробничою практикою. Отже, фіксуємо можливість набуття навичок володіння тільки німецькою мовою (проте у назві ОПП зазначена "перша-англійська"), а володіння державною мовою з урахуванням мовних і мовленнєвих особливостей української мови, необхідне для професійної діяльності випускників цієї ОПП, через заявлені ОК не досягається або досягається частково. РН 4 "Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування" в ОПП набуваються виключно через ОКЗ 1 "Педагогіка та психологія вищої освіти", а РН 10 "Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації)" досягається виключно крізь призму німецької мови в ОКП 2 "Комунікативні стратегії другої іноземної мови (німецька)". РН 12 "Дотримуватися правил академічної доброчесності" досягається тільки в ОКП 1 "Наукова англійська мова та література" і не набувається через Науково-дослідницьку практику і Виконання кваліфікаційної роботи; РН 15 "Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу" опановують здобувачі вищої освіти через ОКЗ 1 "Педагогіка та психологія вищої освіти". У силабусі зазначеної ОК не знаходимо відтворення можливості набуття цю РН. Такі результати навчання, що зазначені в ОПП як РНС1, РНС2, РНС 4 і РНС 5, згідно Матриці забезпечення ПРН не досягаються через обов'язкові освітні компоненти ОПП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОПП становить 90 кредитів, з яких 67 (74, 44 %) закріплено за обов'язковими компонентами, а 23 (25, 56 %) закріплено за дисциплінами вільного вибору. Такий розподіл відповідає вимогам Стандарту (мінімум 35% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю) і Закону України «Про вищу освіту» (ст. 62, п.15), згідно якого вибіркові дисципліни (компоненти) в ОПП і навчальному плані повинні становити не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Освітні компоненти, що включені до ОПП, інколи порушують її логічну взаємопов'язану систему, тому в сукупності частково дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Зокрема, не знаходимо в структурі ОПП освітніх компонентів, які дозволяють студентам досягти одну з цілей програми, а саме "усвідомлення студентом відносин між власною та іноземною культурами"; досягнення іншої мети ОПП "Забезпечити теоретичну та практичну підготовку висококваліфікованих кадрів ... , в тому числі для дорожньо-будівельної, транспортної галузі" перенесено виключно через вибіркові компоненти у структурі ОПП, що не гарантує її досягнення усіма здобувачами вищої освіти, які навчаються за ОПП; у структурі ОПП не відображено шляхи набуття РН 8 "Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства"; в блоці обов'язкових ОК зазначено ОКП3 "Перекладацькі німецькомовні студії", проте відсутні англійські. У Відповіді ЗВО на Звіт ЕГ натрапляємо на пояснення, що дисципліни з фокусом на переклад з/на англійську мову викладаються в ОПП бакалаврського рівня, а в ОПП магістерського рівня акцент робиться на набуття навичок перекладу з німецької мови, що не відповідає заявленій для акредитації назві освітньої програми.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Загалом зміст ОПП відповідає предметній області спеціальності 035 Філології, проте звертаємо увагу, що дисципліни, які розширюють знання різних систем англійської мови (стилістика, лексикологія), винесені у вибірковий блок, а

отже опанування відповідних ПРН має обов'язковий характер. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах (ФК 1) та осмислювати літературу як полісистему (ФК2) також вимагають шляхів набуття в ОПП. Перекладацький вектор ОПП представлений у обов'язковому блоці дисциплін тільки "Перекладацькими студіями німецької мови", а теоретико-методологічні питання перекладу на англійську мову/з англійської мови сюди не включені.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Згідно із Законом України «Про вищу освіту» (ст. 62, п.15), вибіркові дисципліни в ОПП і Навчальному плані становлять 23 кредити (25, 56 %). У НТУ діє Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін, де прописано як вибір університетських дисциплін, так і участь в академічній мобільності за програмою ЕРАЗМУС+К1. Проте у Відомостях самооцінювання не знаходимо опису процедури вибору здобувачами освіти вибірових компонентів за цією ОПП. Погоджуємося із зауваженням ЕГ щодо неврегульованості кількості студентів, які вивчають іноземні мови, в групі для опанування вибірових дисциплін. У Положенні зазначено: "Якщо кількість студентів, які обрали одну дисципліну із переліку вільного вибору студента, є меншою ніж 25 осіб, студентові може бути відмовлено у реалізації його вибору та запропоновано здійснити новий вибір". Очевидно, що Положення має універсальний характер і стосується технічних ОП, проте на філологічній ОПП група з 25 осіб не може ефективно відточувати свої лінгвальні навички.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

На ОПП діють два види практики: виробнича та науково-дослідницька. Виробнича практика майбутніх фахівців організована на базі бюро перекладів та установ, організацій і підприємств, де є посада перекладача. Науково-дослідницька практика організована на базі НТУ. Обидві супроводжуються силабусами й робочими програмами. Погоджуємося із зауваженням ЕГ щодо дублювання інформації у змістовому наповненні силабусів і програм обох видів практик, які не є тотожними.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ОПП надає можливість здобувачам вищої освіти набути соціальні навички (softskills).

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Загальний обсяг ОПП становить 90 кредитів, з яких 67 (74, 44 %) закріплено за обов'язковими компонентами, а 23 (25, 56 %) закріплено за дисциплінами вільного вибору, що не суперечить вимогам Стандарту другого рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою на цій ОПП не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОПП є чіткими та зрозумілими і не містять дискримінаційних положень.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Вступ на ОПП «Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)» можливий на основі ОС «Бакалавр» або ОС «Магістр»/ОКР «Спеціаліст», здобутих за цією ж або іншою спеціальністю, що є правом

ЗВО й передбачено “Умовами прийому та Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти в НТУ” (<https://bit.ly/3FWLsKM>). Згідно з Додатком 3 до Правил прийому до Національного транспортного університету, для спеціальності 035 Філологія передбачено єдиний вступний іспит з іноземної мови (ЄВІ) та фахове вступне випробування (<https://bit.ly/3jioXTT>). Програма фахового вступного випробування розміщена на сайті, передбачає встановлення рівня знань з англійської мови (<https://bit.ly/3lUCtSq>). Фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Порядок визнання результатів освітньої діяльності, отриманих в інших ЗВО, регламентують Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність студентів (Розділ «Визнання результатів навчання студента університету у вищому навчальному закладі партнері» (<https://bit.ly/3FZkJgq>), Положення про порядок переведення студентів до НТУ, поновлення у складі студентів НТУ раніше відратованих осіб, відратування зі складу студентів НТУ та переривання навчання (<https://bit.ly/2Z3IwLW>). Випадків визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, на цій ОПП не зафіксовано, а також участі студентів, що навчаються на цій програмі, у програмах академічної мобільності.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

у ЗВО розроблено Тимчасове положення про порядок визнання результатів навчання, набутих студентами НТУ у неформальній/інформальній освіті (<https://bit.ly/3aKXNvx>). У Відомостях самооцінювання подано приклади застосування вказаних правил на відповідній ОПП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

У Відомостях самооцінювання зазначено, що для досягнення цілей ОПП та ПРН використовуються більшою мірою традиційні форми і методи навчання: лекції (зокрема, мультимедійні, інтерактивні), підготовка курсової/магістерської роботи. Використовуються також інтерактивні та інноваційні методики. У звіті вказано, що під час зустрічі зі здобувачами ЕГ встановила, що серед них проводяться регулярні опитування щодо задоволеності методикою викладання, за результатами яких можна зробити висновок про високу задоволеність (93,3%) студентами методикою викладання. Також ЕГ були надані факти, які дозволяють стверджувати відповідність навчання і викладання на ОПП вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

РПНД та силабуси, які є у вільному доступі, містять інформацію про мету, завдання, міждисциплінарні зв'язки, знання, розуміння, вміння, набуття навичок, компетентності та результати навчання, структуру, теми лекцій, семінарських занять, види самостійної роботи, методи навчання, форми й критерії оцінювання, список літератури. Також усю інформацію здобувачі отримують на перших заняттях. Проте допраювання вимагає зміст робочих програм виробничої та науково-дослідницької практик.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

У звіті ЕГ зазначено, що під час зустрічей з НПП та здобувачами було підтверджено, що студенти мають можливість поширювати результати своїх досліджень на конференціях (<https://bit.ly/3aVgbtu>; <https://bit.ly/3vuQTM5>), у роботі студентського науково-лінгвістичного гуртка «Форум». Загалом ЗВО забезпечує поєднання навчання й досліджень під час реалізації цієї ОПП.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Положення про організацію освітнього процесу в НТУ, Розділ «Освітні програми», регламентує процеси і процедури оновлення ОПП (<https://bit.ly/3v1MpaA>) із залученням стейкхолдерів. У звіті ЕГ зазначено, що аналіз документів, наданих на запит ЕГ, і вебсайту університету дає підстави говорити про наявну публікаційну активність викладачів (<https://bit.ly/3DOzSQ2>). Наукові інтереси викладачів здебільшого відповідають ОК, викладання яких вони здійснюють на ОПП «Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)».

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

НПП беруть активну участь у міжнародних конференціях, про що зазначено на сторінці Кафедри іноземної філології та перекладу. У звіті зазначено, що під час зустрічі з НПП, здобувачами, керівником Координаційного центру міжнародних проєктів (В.С. Харута) ЕГ пересвідчилася, що учасники освітнього процесу ознайомлені з можливостями участі у міжнародних конкурсах, проєктах, стажуваннях. Проте участь здобувачів вищої освіти за ОПП у міжнародній академічній мобільності низька. Також наявний лише один меморандум про співпрацю із закордонним навчальним закладом (Національний університет Луїса, Польща).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

У Відомостях самооцінювання та у звіті ЕГ зазначено, що інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання представлено в анотаціях навчальних дисциплін та силабусах освітніх компонентів, що знаходяться на відповідних веб-сторінках сайту НТУ та Кафедри іноземної філології та перекладу. На початку викладання навчальної дисципліни (під час першого заняття в семестрі) кожен викладач ознайомлює здобувачів із системою оцінювання знань, графіком контрольних заходів тощо.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Форма атестації здобувачів в НТУ регламентується Положенням про випускні кваліфікаційні роботи в НТУ (<https://bit.ly/3pno5Ei>); Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії НТУ (<https://bit.ly/3BVPose>), Стандартом вищої освіти (<https://bit.ly/3ncL6XR>). У НТУ атестація відбувається у формі публічного захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи, що повністю відповідає Стандарту вищої освіти другого рівня для спеціальності 035 Філологія.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедури проведення контрольних заходів розкриті у Положенні про організацію освітнього процесу в Національному транспортному університеті (нова редакція), Розділ 4 «Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять і контролю» (п.4.3.16) (<https://bit.ly/3B2DTyF>), прописані у робочих програмах навчальних дисциплін та силабусах освітніх компонентів (<https://bit.ly/3n94AN8>; <https://bit.ly/2Xs15s8>). Для врегулювання конфлікту інтересів учасників освітнього процесу та запобігання йому розроблено «Кодекс етики академічних взаємовідносин та доброчесності Національного транспортного університету» Розділ 6 «Вирішення конфлікту інтересів». Випадків оскарження результатів контрольних заходів або повторного вивчення ОК на цій ОПП не було.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

НТУ реалізує політику дотримання академічної доброчесності. Інституційно це питання регламентується низкою внутрішніх документів: Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в НТУ, Положенням про організацію освітнього процесу в НТУ, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в НТУ, Кодексом етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ. Ресурси ЗВО дозволяють проводити перевірку на наявність

академічного плагіату з використанням програмно-технічних засобів за допомогою інформаційних онлайн-систем виявлення збігів (ідентичності, схожості), до яких НТУ надає доступ спеціалізована компанія ТОВ «Антиплагіат» Unichек.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Серед шести викладачів, які забезпечують викладання обов'язкових ОК, 1 доктор наук, професор, 5 кандидатів наук, 2 доценти. Відповідно до Таблиці 2, НПП, які забезпечують викладання на ОПП, мають 4 та більше балів відповідно до пункту 30 Ліцензійних умов. Проте звертаємо увагу, що гарант ОПП Шевчук Л.О. захистила дисертацію на тему "Формування інформаційної компетентності майбутніх учителів у вищих навчальних закладах Республіки Польща" за спеціальністю 13.00.04 - "Теорія і методика професійної освіти", яка є дотичною до спеціальності 035 Філологія, проте не відображає профіль ОПП. Публікаційна активність Джурило А.П. (ОК Перекладацькі німецькомовні студії), Єгорової А.В., Мартиненко О.Є. не відповідає змісту ОК, викладання яких вони забезпечують на програмі. Серед 5 НПП, які викладають вибіркові ОК, наукових публікацій відповідно до змісту ОК не мають Подсевак К.С., Губіна О.Ю.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Порядок наймання та звільнення співробітників НТУ визначений Колективним договором між ректором Національного транспортного університету і профспілковим комітетом Первинної профспілкової організації Національного транспортного університету на 2021-2024 роки. Оголошення про конкурс, термін та умови його проведення публікується у засобах масової інформації та на сайті університету. Контракт з НПП заключається на термін від 1 до 5 років відповідно до здобутків викладачів.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

НТУ залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу відповідно до Положення про стейкхолдерів освітніх програм Національного транспортного університету, У Відомостях самооцінювання подано приклади співпраці з роботодавцями. У звіті ЕГ зазначено, що стейкхолдери-роботодавці висловили готовність увійти до Ради роботодавців, яку планує створити Кафедра іноземної філології та перекладу.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

НТУ залучає до аудиторних занять професіоналів, експертів галузі, про що свідчать засідання науково-лінгвістичного гуртка "Форум", в яких бере участь М.Пойзер, директор німецької мовної школи StartDeutsch Schule (<https://bit.ly/3vnVC25>) та зустріч здобувачів із професором Білостокського державного університету (<https://bit.ly/2Z48oZs>).

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Процедурні аспекти підвищення кваліфікації НПП, його види, форми, терміни, порядок визнання результатів підвищення кваліфікації визначає Положення про підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників Національного транспортного університету (<https://bit.ly/3pi5cCR>). НПП мають право здійснювати стажування в Україні та за кордоном, у закладах освіти, наукових установах, організаціях, підприємствах та в університеті за місцем роботи.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

У НТУ стимулюється розвиток викладацької майстерності та існує система матеріального та морального заохочення.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Реалізація ОП відбувається з використанням низки матеріально-технічних ресурсів університету: бібліотека, в приміщенні якої працює WI-FI, сервіс віртуальної довідки, дистанційне замовлення книг із фонду, електронний каталог бібліотечних ресурсів і база цифрових копій наукових видань НПП НТУ, електронний читальний зал (у тому числі, періодичних видань, наукової літератури, навчальної літератури), ПК із доступом до локальної мережі та Інтернету, декілька абонементів, фонд налічує понад 534000 примірників. У рамках програми Еразмус+університетом було отримано обладнання для лінгафонного кабінету на 15 посадкових місць, в якому планується встановити перекладацьке програмне забезпечення для підготовки здобувачів за цією ОПП.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

У звіті ЕГ зазначено, що в ході роботи ЕГ було встановлено, що доступ НПП та здобувачів до інформаційних ресурсів НТУ, які необхідні для навчання, наукової та викладацької діяльності та інфраструктури, є безоплатним. Усі необхідні навчальні та нормативні матеріали знаходяться у вільному та безкоштовному доступі.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

У звіті ЕГ зазначено, що здобувачі та представники студентського самоврядування висловили під час зустрічей своє задоволення освітнім середовищем та сприятливим морально-психологічним кліматом, відсутністю конфліктних ситуацій. Під час відео-екскурсії було встановлено, що середовище є безпечним для життя та здоров'я. У НТУ дотримуються антиепідемічних заходів.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

На офіційному сайті є розклад занять (<https://bit.ly/3AMupHu>). Методичні рекомендації розміщено на сайті Кафедри іноземної філології та перекладу (<https://bit.ly/3GoJtFg>). Інформування щодо навчальних та позанавчальних питань на офіційному сайті НТУ, де є вкладка спеціально для студентів (<https://bit.ly/3vlyj9g>), містить дані про вибіркові дисципліни, графік навчального процесу 2021-2022, освітні програми, правила призначення стипендій, рейтинги успішності, студентське самоврядування, студентський профком, також дублюється на сайті кафедри.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

У НТУ затверджено Порядок супроводу осіб з обмеженими фізичними можливостями (<https://bit.ly/3FVySvb>), який регламентує надання допомоги не лише здобувачам, а й відвідувачам НТУ. В аудиторіях обладнані місця для осіб у візку. За цією ОПП не навчаються здобувачі з особливими освітніми потребами.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У НТУ функціонує Скринька довіри для боротьби з корупцією, дискримінацією, булінгом та прийнято Положення про функціонування у Національному транспортному університеті "Скриньки довіри" з питань запобігання виникненню конфліктних ситуацій (<https://bit.ly/3owvtTj>), відповідно до якого інформація, що надходить до Скриньки довіри кожного понеділка надходить до канцелярії, реєструється як вхідна документація, сортується та передається ректорові, або за його відсутності, першому проректору для накладання резолюції, після цього виконавцям для відповідного реагування. У звіті ЕГ зазначено, що на фокус-зустрічі здобувачі наголосили на відсутності конфліктних ситуацій та дискримінації в університеті.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У НТУ діє Положення про освітні програми (<https://bit.ly/3oFXHvf>), яке визначає вимоги до ОП, порядок її розроблення, оформлення змісту, моніторингу, забезпечення якості ОП, її перегляд, розроблення навчального плану. Моніторинг здійснюється проектною групою через анкетування, опитування, інтерв'ю. За результатами моніторингу складається аналітичний звіт. Перегляд ОП здійснюється 1 раз на 5 років, але необхідні зміни та доповнення до ОП можуть бути внесені й протягом цього терміну.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі взяли участь у засіданні Кафедри іноземної філології та перекладу від 23.12.20 (<https://bit.ly/3FUv8u9>), де обговорювалась підготовка за ОПП. Проте у звіті ЕГ зазначено, що здобувачі за ОПП мають власну думку щодо подальшого розвитку ОП, яка була врахована при перегляді ОП у 2021 р. лише частково. Зокрема, не враховане побажання здобувачів про залучення професійних перекладачів до навчального процесу, а перекладацькі дисципліни опинилися переважним чином у вибіркового блоці.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці взяли участь у засіданні Кафедри іноземної філології та перекладу від 23.12.20 (<https://bit.ly/3FUv8u9>), де обговорювалася підготовка за ОП, та на двох засіданнях робочої групи з акредитації магістратури зі спеціальності 035 Філологія 25.05.21 р. (<https://bit.ly/3DToz96>) та 21.06.21 р. (<https://bit.ly/3AXBNzH>), проте у звіті ЕГ зазначено, що у відповідних протоколах не розкриті конкретні пропозиції стейкхолдерів. На сайті кафедри розміщено анкету для роботодавців (<https://cutt.ly/nRpKCSJu>), в якій є питання про відповідність ОП вимогам організації, яку представляє роботодавець, та наявність в ОП компетентностей, необхідних для підготовки фахівців, потрібних організації.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Акредитація за ОП є первинною, практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єри випускників цієї програми відсутня. Проте на кафедрі існує практика анкетування випускників загалом, результати розміщені на сайті кафедри. Отже, на Кафедрі іноземної філології та перекладу є досвід збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

У НТУ діє Стратегія внутрішнього забезпечення якості вищої освіти на 2021-2025 роки, спрямована на забезпечення й підвищення якості освітньої діяльності, її відповідності міжнародним стандартам, забезпечення студентоцентрованого навчання, яке включає систематичне опитування здобувачів. Розроблено Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, яке визначає моніторинг якості освітнього процесу, організацію системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, критерії оцінювання якості освіти. Проте погоджуємося з думкою ЕГ, що створена в НТУ система забезпечення якості освіти лише частково забезпечує реагування на виявлені недоліки в освітній діяльності та в освітній програмі, адже виявлені хиби в силабусах та робочих програмах практик, порушення, неузгодженість тематики та РН.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація є первинною.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Культура якості в академічній спільноті в цілому сформована, що сприяло певному розвитку та оновленню ОП та освітньої діяльності у 2021 році.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Нормативно-правові документи, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в НТУ, є відкритими та доступними відвідувачам офіційного веб-сайту закладу вищої освіти для перегляду та завантаження як у підрозділі «Доступ до публічної інформації» розділу «Університет» (<https://bit.ly/3lV58Xk>), так і в підрозділі «Експертам Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» розділу сайту «Акредитація» (<https://bit.ly/2Z9cQEN>).

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

У червні 2021 р. було завершено процедуру останнього перегляду ОП 2021. Вчена рада НТУ 30.06.2021 р. затвердила оновлену ОП «Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)» для здобувачів другого магістерського рівня вищої освіти (<https://bit.ly/3n5d33S>). Освітні програми 2020 р. (<https://bit.ly/3AVdoMO>) та 2021 р. (<https://bit.ly/3n5d33S>) розміщено у підрозділі «Освітні програми» розділу «Студентам» офіційного сайту НТУ (<https://bit.ly/3AXXTSM>). На офіційному сайті ЗВО упідрозділі «Проєкти освітніх програм» розділу «Студентам» розміщено ОП «Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)» 2021 рр. (<https://bit.ly/3AQluF8>), що дозволяє дійти висновку про наявність процедури його оприлюднення на сайті та публічного обговорення. Проте, у звіті ЕГ зазначено, що на момент проведення експертизи зауваження та пропозиції зацікавлених сторін щодо удосконалення ОП не були оприлюднені на сайті ЗВО.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Інформація про ОП «Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)» розміщена у підрозділі «Освітні програми» розділу «Студентам» офіційного сайту НТУ (<https://bit.ly/3AXXTSM>) і знаходиться у вільному доступі з метою інформування здобувачів ОП та інших зацікавлених осіб. Робочі програми обов'язкових та вибіркових компонентів, силабуси обов'язкових та вибіркових компонентів, програми проходження практик, методичні вказівки щодо виконання та оформлення магістерських робіт студентами магістерської підготовки спеціальності 035 Філологія містять інформацію в обсязі, достатньому для інформування цільової аудиторії.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1.Рекомендуємо при вдосконаленні ОПП забезпечити досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія другого (магістерського) рівня вищої освіти, у повній мірі. 2.Рекомендуємо продовжити практику залучення зацікавлених сторін до проектування ОПП і формулювання її цілей, а також віднайти способи інформування зацікавлених сторін про реакцію розробників ОПП на зауваження та побажання щодо освітньої програми. 3. Рекомендуємо продовжити вивчати досвід реалізації ОПП відповідного рівня у вітчизняних та закордонних ЗВО з метою імплементації найкращих практик при вдосконаленні освітньої програми.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Рекомендуємо звернути увагу на структуру й зміст ОПП і вдосконалити їх так, щоб освітні компоненти, включені до ОПП, давали можливість здобувачам вищої освіти досягти усіх заявлених цілей ОПП та програмних результатів навчання. 2. Рекомендуємо зробити уточнення у Положенні про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін у НТУ (2017) щодо кількості студентів, які вивчають іноземні мови за цією ОПП, при формуванні груп, у тому числі, для вивчення вибіркокових дисциплін ОПП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1.Рекомендуємо популяризувати серед здобувачів вищої освіти за ОПП брати участь у програмах академічної мобільності. 2. Рекомендуємо продовжувати практику перезарахування результатів навчання студентів, отриманих у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Рекомендуємо з метою інтернаціоналізації діяльності ЗВО розширювати міжнародну співпрацю між Кафедрою іноземної філології та перекладу та відповідними кафедрами закордонних ЗВО. 2. Рекомендуємо вдосконалити робочі програми виробничої та науково-дослідницької практик з метою їх відповідності цілям та програмним результатам навчання за ОПП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендуємо запровадити практику систематичного опитування здобувачів вищої освіти за ОПП щодо проведення контрольних заходів, об'єктивності екзаменаторів, вирішення конфліктних ситуацій.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Рекомендуємо залучати до аудиторних занять перекладачів-практиків та експертів галузі перекладознавства. 2. Рекомендуємо залучати до викладання всіх освітніх компонентів ОПП викладачів, академічна та/або професійна кваліфікація яких, а також публікації яких відповідають змісту ОК.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендуємо ввести в експлуатацію обладнання для лінгфонного кабінету на 15 посадкових місць, в якому планується встановити перекладацьке програмне забезпечення для підготовки здобувачів вищої освіти за ОПП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1.Рекомендуємо врахувати побажання здобувачів вищої освіти за ОПП щодо залучення перекладачів-практиків до освітньої діяльності; відображувати у протоколах засідання кафедри та робочої групи пропозиції стейкхолдерів щодо

вдосконалення ОПП. 2. Рекомендуємо розглянути можливість залучати до зовнішнього моніторингу ОП фахівців зі спеціальності 035 Філологія, особливо з галузі перекладознавства, з метою приведення змісту ОК, силабусів, робочих програм практик та ОПП у цілому у відповідність до вимог спеціальності.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендуємо розміщувати на сайті кафедри інформацію від зацікавлених сторін (здобувачів вищої освіти, роботодавців) щодо пропозицій з удосконалення ОПП та реакцію робочої групи на надані пропозиції.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛИМАН ІГОР ІГОРЕВИЧ